

Lempäälä, Kulju, myllyrakenteet, tarkastus 21.06.2010

Kunta: Lempäälä
 Kylä: Kulju
 Kohteen nimi: Myllyrakenteet
 Keskikoordinaatit KKJ: x=6808277, y= 2488251, z= n. 90-95,5 m mpy.
 Peruskarttalehti: 2123 07

Pirkanmaan maakuntamuseo
 Eveliina Salo
 21.6.2010

Kuljun myllyrakenteet tarkastettiin 21.6.2010. Pirkanmaan maakuntamuseon toimesta. Paikalla tutkittiin kohteen soveltuvuutta Adoptoi monumentti-hankeeseen. Kohde todettiin haastavaksi, mutta alue voitaisiin saada edustavaksi sitä hieman kunnostamalla.

Rakenteet alkavat Kuljun Asematien sillan pohjoispuolelta, missä sijaitsee patorakennelma. Oja/joki, jonka nimeä ei kartoissa mainita, laskee Ruotasjärvestä kohti Lempäälän keskustaa. Kuljun kohdalla olevat myllyrakennelmat näkyvät hyvin läheiselle kävelytielle sekä Kuljun Asematielle (Kartta 1). Patorakenteista alajuoksulle päin löytyy betonirakenteita molemmin puolin vesistöä ja ne jatkuvat yli sadan metrin matkalla (Kuvat: Kyy 43: 3, 9, 24, 27).

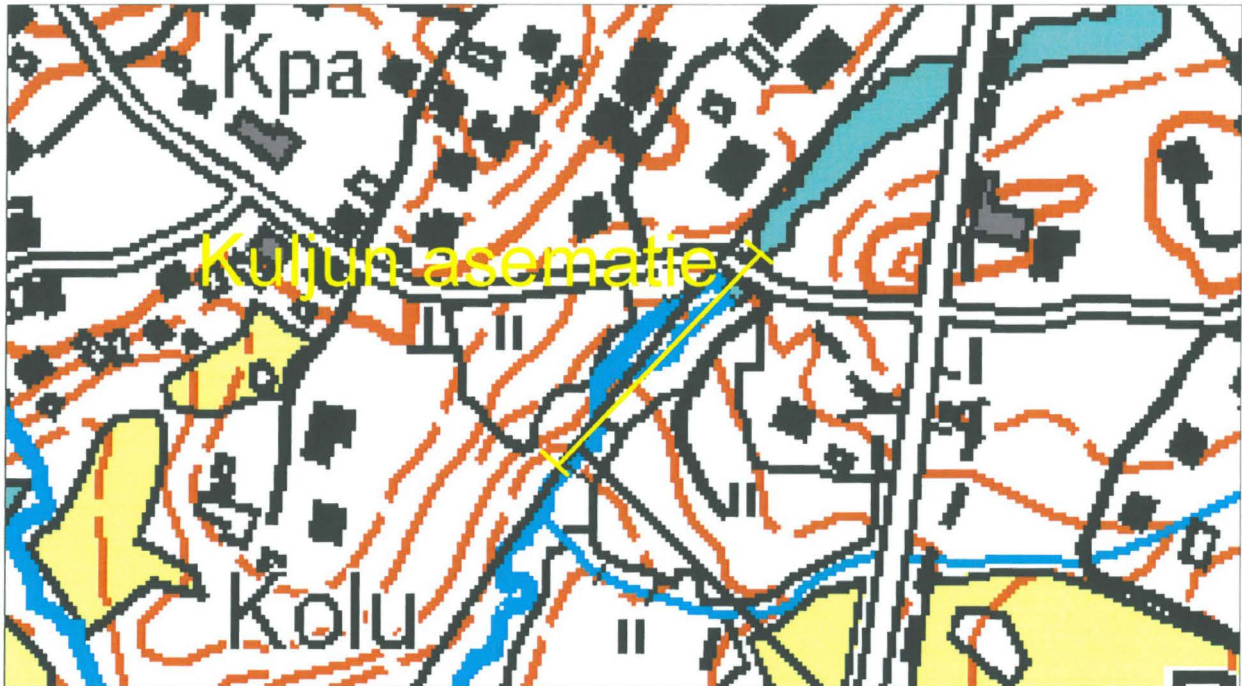
Vesistö on melko kapea, vain metristä muutamaan metriin, mutta korkeuserojen vuoksi se virtaa vuolaasti. Tulvien aikaan vettä on reilusti. Yläjuoksun pato on noin neljä metriä leveä (Kyy 43:24). Padon eteläpuolelle on rakennettu autotie, jonka siltarakenteet ovat tuhonneet myllyrakenteita. Nykyaikaisen sillan eteläpuolella on allasrakennelma (Kyy 43:27), jonka jälkeen virran profiili jyrkkenee ja vesi virtaa nopeammin. alempana virran rannasta löytyy isohkoja betonirakenteita (Kyy: 43:9) ja edelleen alemmaa betonilaattoja sekä – pylviä (Kyy 43:3).

Lempäälän historiassa (Kirsti Arajärvi; 1959) mainitaan Ruotasjoen ja Kuljunkosken sahamyllyt (s. 333-334). Varhaisimmat myllyt näihin vesistöihin on rakennettu jo 1600-luvun lopulla.

Näkyvät rakenteet liittyvät mahdollisesti 40-luvulla paikalla olleeseen myllyyn, mutta vanhempiakin osia voi olla vielä jäljellä. Myllyrakennus on tuhopoltettu muutama vuosi sitten. (Suullinen tiedonanto 21.6.2010 Tapani Koironen).

Kohde ei ole muinaisjäännösrekisterissä. Kohteen kuvat on tallennettu Tampereen museoiden kuva-arkistoon (Kyy 43:1-29).

Tampereella 22.6.2010
 Eveliina Salo
 Pirkanmaan maakuntamuseo
 Kulttuuriympäristöyksikkö

Kartta 1. Karttaan on merkitty keltaisella janalla myllyrakenteiden sijainti.
Pohjakartta © Maanmittauslaitos, käyttöoikeuslupa PISA/020/2006

Kuva: Kyy 43:24 Yläjuoksun patorakennelma.

Kuva: Kyy 43:27 Allasrakennelma.

Kuva: Kyy 43:9 Betonirakenteita kokonaisuuden keskivaiheilta.

Kuva: Kyy 43:3 Betonilaattoja ja – pylväitä alajuoksulla.